№ 258 13 ქრისტეშობისთვე, ხუთშაბათი 1866—1879 13 ქრისტეშობითსვე, ხუთშაბათი № 258

დროება

ᲣᲙᲔᲚ ᲓᲦᲔ ᲠᲘᲨᲐᲑᲐᲗᲘᲡ ᲒᲐᲠᲓᲐ

რედაქცია: ერევნის მეიდანზე, შუა-ბაზრის თავში, მარცხნივ, თ. ლუარსაბ არღუთინსკის სახლში, № 2.

ხელის-მოწერა მიიღება რედაქციაში. ბარეშე მცხოვრებთათვის: Въ Тифлисъ. Въ редакцію „Дроэба“.

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲤᲐᲡᲘ: მთელის წლისა — 8 მ., ნახევარ წლისა — 5 მ., სამის თვის — 3 მ., ერთის თვისა — 1 მ. Ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

ᲤᲐᲡᲘ ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲘᲡᲐ: ... ებით ასოზე 1 კაპ. ... ცეროთი — 5 კაპ., პატარათი — 4 კაპ.

რედაქციას უფლება აქვს გასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდათ გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატიები ავტორს არ დაუბრუნდება.

Ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

„დროებისა“ და „ᲘᲕᲔᲠᲘᲘᲡ“ რედაქცია ᲒᲐᲠᲓᲐᲕᲘᲓᲐ

ᲔᲠᲔᲕᲜᲘᲡ ᲛᲐᲘᲓᲐᲜᲖᲔ, ᲨᲣᲐ-ᲑᲐᲖᲠᲘᲡ ᲗᲐᲕᲨᲘ, Თ. ᲚᲣᲐᲠᲡᲐᲑ ᲐᲠᲚᲣᲗᲘᲜᲡᲙᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲨᲘ, № 2.

ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚ 1880 ᲬᲚᲘᲡ

„ᲓᲠᲝᲔᲑᲐ“-„ᲘᲕᲔᲠᲘᲘᲡ“

ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲐᲖᲔᲓ

მომავალ 1880 წლის 1 იანვრიდამ გაზეთი „ᲓᲠᲝᲔᲑᲐ“ და ჟურნალი „ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ“ შეერთდებიან და იყოლიებენ ერთსა-და-იმავე საერთო რედაქციას, რომელიც შესდგება ამ ორივე ჟურნალ-გაზეთის აწინდელ რედაქციებისაგან და თანამშრომლებისაგან.

გაზეთი „ᲓᲠᲝᲔᲑᲐ“ გამოვა ყოველ დღე, როგორც აქამომდე, მხოლოთ ფორმატი (თაბახის სიერცე) უფრო დიდი ექნება. ᲟᲣᲠᲜᲐᲚᲘ „ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ“ კი გამოვა სამს თვეში ერთხელ სიერცით თორმეტი დიდი თაბახი.

ᲮᲔᲚᲘᲡ-ᲛᲝᲬᲔᲠᲐ

მიიღება Თფილისში: „ᲓᲠᲝᲔᲑᲘᲡ“ რედაქციაში, ერევნის მეიდანზე, შუა-ბაზრის თავში, თ. ლუარსაბ არღუთინსკის სახლში, № 2.

ᲛᲐᲚᲐᲥᲡ ᲒᲐᲠᲔᲨᲔ ᲛᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲗᲐ ᲐᲛ ᲐᲓᲠᲔᲡᲘᲗ ᲣᲜᲓᲐ ᲒᲐᲛᲝᲒᲖᲐᲕᲜᲝᲜ ᲛᲝᲗᲮᲝᲕᲜᲘᲚᲔᲑᲐ: Въ Тифлисъ. Въ редакцію „Дроэба“ - „Иверіи“.

ᲤᲐᲡᲘ

						წელიწადში.	6 თვეს.	3 თვეს.
„ᲓᲠᲝᲔᲑᲐ“	და	„ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ“	—	ერთად	—	13 მან.	— 7 მან.	— 4 მან
Ცალკე:	„ᲓᲠᲝᲔᲑᲐ“		—	—	—	9 „	— 5 „	— 3 „
	„ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ“		—	—	—	6 „	— 4 „	— 2 „

Ცალკე ნომერი „Დროებისა“ ღირება — 5 კაპეიკი.
— — „Ივერიისა“ — 2 მანეთი.

სხვა ვადებით ხელის-მოწერა არ მიიღება.

ხეედრი ფული ხელის-მომწერმა ჟურნალ-გაზეთის დაბარებისა-თანავე უნდა გამოგზავნოს რედაქციაში.

ᲠᲔᲓᲐᲥᲢᲝᲠᲔᲑᲘ „ᲓᲠᲝᲔᲑᲐ“-„ᲘᲕᲔᲠᲘᲘᲡᲐ { Თ. ᲘᲚ. ᲭᲐᲕᲭᲐᲕᲐᲫᲔ. ᲡᲔᲠ. ᲛᲔᲡᲮᲘ.

ᲢᲔᲚᲔᲒᲠᲐᲛᲔᲑᲘ

(ᲮᲐᲚᲮᲗᲐ-ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲢᲔᲚᲔᲒᲠᲐᲤᲘᲡ ᲡᲐᲐᲒᲔᲜᲢᲝᲡᲘ)

ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘ, 10 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲡ. „მმართებლობის მოამბეში“ დაბეჭდილია შემდეგი ამბავი ხელმწიფე იმპერატორიცის მშვიდობაზედ: **ᲙᲐᲜ, 8 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲡ.** ღამე მშვიდობიანად გაათია; გულის ტკივილმა მოუკლო; ღონე ცოტათი მოემატა.

ᲞᲐᲠᲘᲖᲘ, 10 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲡ. ᲧᲕᲔᲚᲐ მინისტრები მოგროვდნენ გუშინ ვადინგტონთან, მოაწერეს ხელი სამსახურიდგან დათხოვნის ქალალდზედ და წარუდგინეს ის რესპუბლიკის პრეზიდენტს ᲑᲠᲔᲕᲘᲡ. ᲐᲮᲐᲚᲘ სამინისტროს (კაბინეტის) შედგენა მინდობილი აქვს ᲤᲠᲔᲘᲡᲘᲜᲔᲡ.

ᲕᲔᲜᲐ, 9 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲡ. რეიხსტაღის დეპუტატთა პალატმა ხანგრძლივი ბაასის შემდეგ, ორი-მესამედი ხმის უმეტესობით, მიიღო მმართებლობისაგან წარდგენილი სამხედრო კანონის პროექტი. 328 კენჭში ამ კანონს 223 თეთრი ამოუვიდა და დანარჩენი 105 შავი.

ᲙᲐᲚᲙᲣᲢᲢᲐ, 11 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲡ. ᲐᲔᲦᲐᲜᲔᲚᲔᲑᲘᲡ დასამორჩილებელად გაგზავნილ ინგლისის ჯარის სარდალმა ᲠᲝᲑᲔᲠᲢᲡᲛᲐ უბრძანა ღენ. ᲑᲐᲣᲡ, რომ ᲯᲔᲓᲐᲚᲐᲙᲘᲡᲐ და ᲫᲐᲑᲣᲚᲘᲡᲐᲙᲔᲜ წავიდეს თავის ჯარით ღენ. ᲑᲐᲣᲡ ჰყავს სულ 2,100 კაცი 6 ზარბაზნით; ღენ. ᲠᲝᲑᲔᲠᲢᲡᲡ, 23 ინგლისურ ზარბაზნებს გარდა, ბევრი სხვა ზარბაზნები და ყოველგვარი სამხედრო მასალები აქვს, რომელიც მტერს წაართვა. ღენ. ᲑᲠᲐᲘᲢᲡ ᲯᲔᲛᲠᲣᲓᲡᲐ და ᲯᲔᲓᲐᲚᲐᲙᲡ შუა ჰყავს 12,000 კაცი 30 ზარბაზნით. ღენ. ᲡᲢᲘᲣᲐᲠᲢᲡ შეუძლია 9,000 კაცი 20 ზარბაზნით გამოიყვანოს ᲑᲠᲫᲝᲚᲘᲡ ველზე; ის ᲣᲜᲓᲐᲐᲠᲨᲘ დგას. ღენ. ᲨᲐᲢᲡᲝᲜᲘ დაბანაკებულია აგრეთვე 2,000 კაცითა და 20 ზარბაზნით ᲫᲣᲠᲣᲛᲘᲡ ᲑᲐᲠᲨᲘ. ᲐᲛ ნაირად, ᲐᲔᲦᲐᲜᲔᲚᲔᲑᲘᲡ წინააღმდეგ ინგლისელებს ჰყავთ სულ 45,000 კაცი 60 ზარბაზნით.

ᲞᲐᲠᲘᲖᲘ, 8 ᲓᲔᲙᲔᲛᲑᲔᲠᲡ. დეპუტატთა პალატის კრებაში რადიკალურ დეპუტატმა რეინალმა საყვედური გამოაცხადა სამხედრო მინისტრზე იმისთვის, რომ იმან არ დასაჯა პოდპოლკოვნიკი სენატორი ᲙᲐᲠᲔᲘᲝᲜ ᲚᲐᲢᲣᲠ ᲒᲠᲐᲤ ᲨᲐᲛᲑᲝᲠᲘᲡ დაბადების დღესასწაულობისათვის. სამხედრო მინისტრმა გამოაცხადა, რომ ამ შემთხვევაში ის დაეთანხმა გამომძიებელ კომისიას, და შემდეგ გავიდა კრებიდამ. ᲐᲛᲑᲝᲑᲔᲜ, მინისტრი რესპუბლიკის პრეზიდენტთან ᲑᲠᲔᲕᲘᲡᲗᲐᲜ წავიდაო იმ განზრახვით, რომ სამსახურიდამ დათხოვნის ქალალდი წარუდგინოსო.

ᲐᲥᲐᲣᲠᲘ გაზეთები ამტკიცებენ, რომ ᲧᲕᲔᲚᲐ მინისტრები გამოდიან სამსახურიდამაო; ახალი სამინისტროს შედგენა ᲤᲠᲔᲘᲡᲘᲜᲔᲡ ექნება მინდობილიო.

ᲡᲔᲜᲐᲢᲛᲐ დაამტკიცა ᲞᲐᲚᲐᲢᲘᲡᲐᲒᲐᲜ მიღებული 1880 წლის სახელმწიფო შემოსავალ-გასავლის ანგარიში.

ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝᲡ თავსმჯდომარემ ᲕᲐᲓᲘᲜᲒᲢᲝᲜᲛᲐ დეპუტატთ პალატაში წაიკითხა დეკრეტი, რომელიც აცხადებს, რომ ამ

პალატის სხდომები ახალწლამდინ დაიხურებაო.

ლონდონი, 7 დეკემბერს. ინგლისის ნაფიც მსაჯულებმა განიხილეს ვიკენტი და ალბერტ ისაკოვსკებისა და თეოფილ დობროვსკის საქმე, რომელთაც რუსის ყალბი ბილეთების გავრცელებას აბრალებდნენ, დამნაშავედ აღიარა ისინი და თორმეტი წლით ციხეში ჩასმა გარდაუწყვიტეს იმათ.

პეტერბურღის ბირჟა, 11 დეკემბერს.

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

ბანკის ბილეთები:	მან.	კაპ.
პირველი გამოცემი — —	93	25
მეორე — — — —	92	50
მესამესი — — —	94	25
მეოთხესი — — —	93	50
აღმოსავლეთის პირ. —	90	„
აღმოსავლეთის მეორე —	90	„
აღმოსავლეთის, მესამე —	90	37
ოქრო, ½ იმპერიალი —	7	88
ტფილისის საადგ.-მამ. ბანკის გირაოს ფურცელი —	„	„
შინაგანი 5% სესხის ბილეთები	მან.	კაპ.
პირველი სესხის — —	230	50
მეორე სესხის — —	225	50

1 მანეთი ღირს:

ლონდონი — —	25	„	პენსი
გამბურღი — —	127	„	ცენტი
პარიჟი — — —	264	„	სანტიმი
ვენა — — —	213	25	პფენიგი
კავკასიის კეროსინი — — —			

საქართველო

დღიური

** ეს მეოთხე დღეა, რაც ქალაქში დრო-გამოშვებით თოვს; ამის გამო ზოგიერთს ქუჩებში პირველ დღესვე საშინელი ტალახი დადგა; მაგრამ ბლომათ მუშები დაასხეს და უმთავრესი ქუჩები ამ ჟამად, ამინდის - ბაროზაზედ, გვარიანად გასუფთავებული არიან; მაგიერად შუა-ბაზრის და სხვა უბნების მიყრუებულს ქუჩებში ისეთი ლაფი დგას, რომ ცხენსაც კი კოჭებამდინ შემოსწვდება... რაც უნდა იყოს, პოლიციის ძალ-დატანებამ კარგი ნაყოფი მოიტანა: უმთავრესი ქუჩები და ტროტუარები მაინც გაასუფთავებინა სახლის-პატრონებსა. ერევნის მეიდანიც შედარებით სუფთად არის...

** გაზეთს „კავკაზში“ იწერებიან, რომ ამ უკანასკნელს დროს ნავთლუღში ერთობ გახშირდა ქურდობაო; სხვათა შორის ამ სამი კვირის განმავალობაში იქაური სამხედრო ჰოსპიტალი სამჯერ გაქურდესო და ერთხელ ისე გაალაგეს ერთის ოთახიდამ ყველაფერი, რომ რკინის კროვატების მეტი არა დაუტოვებიათ-რაო, ლოგინიდამ ჩარსავები, ბალიშები და საბნები წაიღესო, სკივრში ჩალაგებული ნიფხავ-პერანგი და სხვ.

** ბრიტანიის ბიბლიის საზოგადოების ტფილისელმა აგენტმა გვთხოვა, გამოვაცხადოთ, რომ, თუ ვისმესა აქვს სრული ქართული დაბადება და შეუძლია გაჰყიდოს ან დროებით ათხოვოს, წარუდგინოს ეს წიგნი ხსენებულ აგენტს, რადგან განზრახვა აქვს, რომ სრული დაბადება დაბეჭდინოს და გამოსცეს.

** ტფილისის სავაჟო პროგიმნაზიის დირექტორი უფ. ლილოვი აცხადებს, რომ, კავკასიის ნამესტნიკის ნება-რთვით ტფილისში შესდგა საზოგადოება ამ პროგიმნაზიის ღარიბ შაგირდთა შესაწევნელად. უფ. დირექტორი მოიწვევს ყველას, ვისაც დახმარება ჰსურს ამ ქველ საქმისა, მიმართონ ან სახელმწიფო ბანკის განყოფილების გამგებელს უფ. კაიდანოვს, ან გუბერნიის ხაზინადარს უფ. ბეკხანოვს და ან გაზ. „კავკაზის“ რედაქტორს უფ. ვორონოვს. ვისაც ჰსურს ამ საზოგადოების ნამდვილ წევრად იყვეს, ან მუდამ წლიწადს 3 მან. უნდა შესწიროს და ან ერთ-დროებითად 50 მან.

** ახალ-სენაკიდამ გვწერენ, რომ სოფლების ნაისაკოვის, კიტანის და აბაშის საზოგადოებაში მთელი ზაფხული საშინლად გავრცელებული იყო ყვავილი და რამდენიმე კაცი და ქალი იმსხვერპლაო. გვეგონაო, რომ გაზამთრებისას მოისპობა ეს ავათმყოფობაო, მაგრამ მოსპობის მაგიერად ახლა თან-და-თან ძლიერდებაო. ამის გამო ბევრმა მცხოვრებლებმა მიატოვეს თავის სახლ-კარი და სხვა სოფლებში გადაეხიზნენო.

„დროების“ კორრესპონდენცია

(დასასრული)

გორი, 8 დეკემბერს. ბევრი ყაყანისა, ყოყმანის შემდეგ, ამ კრებაზე, როგორც იყო, დაუნიშნეს ექვსასი მანეთი წლიწადში.

ექსარხოსმა იმათ ჟურნალზე დააწერა, რომ სამღვდელოებას გაეხსნა მეორე განყოფილება მოსამზადებელი კლასისა და ორთავე განყოფილების მასწავლებლებისთვის დაენიშნათ შესაფერი ჯამაგირი.

ამის თაობაზე იყო დანიშნული კრება გასული ნოემბრის 30, 1 და 2-სა. უთუოდ, რაღაც დიდი სიმართლე მიუძღოდა ამ ჩვენ ღარიბ სასწავლებელს, რომ ერთი ბლაღოჩინი, ერთი მდიდარი მღვდელთაგანი არ ერია დეპუტატებში. ღმერთმა უშველოთ, რომ არ მოვიდნენ, თორემ უთუოდ საქმეს დასცრიდნენ. ამ კრებაზე, თითქოს განგებ იყვნენ დანიშნულნი დეპუტატებათ სულ ღარიბი მღვდლები.

ამოირჩიეს თავმჯდომარეთ მამა ხვ. ინდუაშვილი და საქმის მწარმოებლად მ. ხვ. მაისურაძე. ამათ სთქვეს, რომ სწავლის საქმეს არა ეღალატება-რაო, ჩვენ ნუ მივხედავთ იმ მღვდლებს, რომლებიც მხოლოდ თავის ჯიბეს ჩასჩხავიანო, თავის ჯიბის მეტს ქვეყანაზე სხვას ვერას ხედვენო. მთელი ქვეყანა სწავლა-განათლებისათვის იგოცვენ თავებსო; ჩვენი მხრივ ძუნწობა უსვინიდისო საქმე იქნებაო. ეხლა ისეთი დროა, რომ უსწავლელი კაცი ერთ ფეტვის მარცვლად არა ღირსო. თუ ერთი უკან ჩამოვრჩით სწავლა-განათლებაში, ქვეყანა ჩვენ გაგვქელამსო...

ყველამ ერთ ხმივ გამოაცხადა ყაბული მეორე განყოფილების გახსნაზე, გადაწყვიტეს, შეადგინეს ჟურნალი და ჯერ ხნობით ორმოც-და-ათი თუმანი დაუნიშნეს თვითო მასწავლებელს. გორის და ახალციხის მაზრის სამღვდელოება სულ იხდის ხარჯს ას ორმოც-და-ათ თუმნამდინ. ამაზედაც დიდი უარი იყვნენ.

შემდგომ თავმჯდომარის ამორჩევისა, შეუდგნენ წყაროს პოვნას. გამოძებნეს შემდეგი წყარო: შემოსავლიან ეკკლესიებს შეაწერეს ბლომათ, ამასთანავე შემძლებელ მღვდლებსაც: ვისაც ეწერა სამი მანეთი, გახადეს ექვსი, ზოგს რვა; შემოსავლიან ეკკლესიებს ხუთ-ხუთი თუმანი, ორ თუმანზე ქვევით აღარა; მხოლოდ ღარიბ მღვდლებს და ეკკლესიებს უწინდელივე ხარჯი დააწერეს... ეს უკანასკნელი კრება, ერთი სიტყვით, შესანიშნავი და საქებური იყო.

მდიდარ მღვდლებს არ ეჭაშნიკებათ ამ კრების გადაწყვეტილება; მაგრამ რაღას იქმონენ? ბევრს ჩაიკვრეთ გულში, ბევრსაც შემოიკურთხებიან, მაგრამ რა იქნება; რაც დაიწერა, დაიწერა.

ზემოთ ვსთქვით, რომ ქართლ-კახეთის სამღვდელოება, უფრო და უფრო ქართლისა, ძალიან ძუნწობს სწავლა-განათლებაზე. სულ ორას თუმანს არ სწირავს, როგორც მკითხველი გაიგებს ამ წერილიდგან, გორის მაზრის სამღვდე-

ლოება ახალციხით, და ამაზედაც გულს ეყრება. ქუთაისის სამღვდელოება ათასობით სწირავს, ყოველ წლივ ემატებათ ხარჯები, მაგრამ ჩვენსავით არა ჯიუტდებიან, როდესაც რომა ამიერ—საქართველოს მღვდლების მდგომარეობა უფრო უმჯობესია, ვინემ იმიერ—საქართველოსი: ჩვენებური მღვდლები იღებენ ჯამაგირს, იღებენ პურს დრამაში, აქვთ შემოსავლიანი ეკკლესიები, ბევრს ასობით და ათასობით ბანკებში ულაგიათ ფულები, ერთის სიტყვით, ჩემის აზრით, რამდენათაც მე ეს ვიცი, ჩვენებური მღვდლები ბატონები არიან იმერეთის მღვდლებთან, რომლებსაც არც ჯამაგირი აქვთ, არც აგრე რიგათ დიდი შემოსავალი აქვთ მრევლისაგან; მაგრამ თვით ირჯებიან, მხნეობენ და ამითი არ აცინებენ მტერს.

ჩვენ, ე. ი. სამღვდელოებამ, როგორც ხალხის მასწავლებლებმა, უნდა გაუხსნათ ხალხს სწავლის შეძენის სურვილი, უნდა ვცდილობდეთ შკოლის დახსნას; იმათ ხელის მომართვას.

დარწმუნებული უნდა ვიყოთ, რომ ამ საქმეს არავინ დაგვიშლის. სირცხვილიც არის, რომ ამისთანა კეთილი, სწავლა-განათლების მოსურნე ეგსარხოსის ხელში კაცმა არ გააკეთოს-რა. ჩვენი შვილების განათლებისთვის ჩვენ სახლში რომ სხვა ცდილობდეს, დამერწმუნეთ, რომ ჩვენთვის ეს დიდი სირცხვილია, ეს ცხვირში ძმარ-წამადინებელი წკიპარტია. ეს სირცხვილთაც გვეყოფა და სიკვდილათაც. ჩვენ პირ-იქით უკან ვიწევთ იმ საქმეში, რომელიც ჩვენ პირ-და-პირ მოვალეობას შეადგენს.

ს. მგალობლიშვილი

დაბა ყვირილა, 7 დეკემბერი. ბევრი ლაპარაკი იყო ჩვენს სასამართლოზე და მოსამართლეებზე, მათ ქცევაზე და სამართალზე. დიდი გაჭირება გამოიარა ჩვენმა ხალხმა ზოგიერთი მოსამართლეების წყალობით. ჩვენი პირველი კარგი მოსამართლე იყო უფ. სლინკო და უკანასკნელი ასლამაზოვი, მაგრამ საწყალი მალე მოკვდა.

იმის შემდეგ დაგვინიშნეს კაცი ახალგაზდა და ჩვენი ხალხის ხასიათის უცოდინარი. მოვიდა თუ არა, გაუჩნდა რამდენიმე ბოროტი პირი, რომელთაც იმდენი ელაპარაკეს, რომ მორაპნელებს ისე დაუწყო ყურება, როგორც ზულუსებს.

ანდაზათ არის თქმული: „მოვიდა სომეხი, მოიტანა სხვა მეხიო.“ ახალმა მოსამართლემ ისეთი წესები შემოიღო, რომ ხალხს საქმე გაუჭირდა. თხოვნას იღებდა ყველა საქმეების გათავების შემდეგ. ხშირათ მღვდელიც რომ ყოფილიყო, არ აფიცებდა მოწმეებს სიტყვიერ საჩივარს არ იღებდა. ხალხს უბრალო მიზეზისათვის ჯარიმას ახდევინებდა და სხვა ამისთანაები.

ამისთანა მოქმედება აწერეს და გაგზავნეს „თფილისის მოამბის“ გაზეთში, რომელშიაც ყველა იყო მოხსენებული. ამ ხანებში რევიზორიც მოვიდა..

კარგმა ხანმა გაიარა, რაც სასამართლოში არ ვყოფილვარ. ახლო ხანათ ვიყავი და არ შემიძლია არ გიამბოთ ის მშვენიერი შთაბეჭდილება, რომელიც ეხლანდელმა სუდიის მოქმედებამ მოახდინა ჩემზე. სუყველაფერი გამოცვლილა. მეტის-მეტათ გამაკვირვა მოსამართლის თავაზიანმა მოპყრობამ ხალხისადმი. ორივე მხარეს შეუძლია მოწმეების დანიშნვა. უოველგვარ პირებს და აღსასრულებელ ფურცლებს სიტყვიერი თხოვნით აძლევს მოსამართლე. იღებს სიტყვიერ თხოვნას;—თუ მღვდელი იშოვა, აფიცებს მოწმეებს. თხოვნებს 8, 10 და 12 საათზე იღებს. ნაცვლად წინანდელი მთარგმნელისა დაუნიშნავს მეორე კარგი ნიჭიერი და პატიოსანი პირი, რომელიც სთარგმნის ბევრად უკეთესად იმ მთარგმნელებზე, რომელნიც ოლქის სასამართლოში არიან. საზოგადოთ ეხლა ხალხი ძლიერ მადლიერია მოსამართლისა.

არ ვფიქრობ, რომ მოსამართლეზე არ ემოქმედებინოს ზოგიერთი უსინიდისო პირების ჩაგონებას პირველათ. რა სჯობია იმას, როდესაც ხალხს და მოსამართლეს კარგი განწყობილება აქვსთ ურთიერთ შორის..

არიან აქ ზოგიერთი პირები, რომელნიც მრთელს უეზდის მცხოვრებლებს სძულს. ამისთანა მოსამსახურე პირები, როდესაც ახალ დანიშნული რომელიმე ჩინოვნიკი ანუ მოსამართლე მოდის, ცდილობენ, რომ ხალხს გადაამტერონ და ხალხი მას, და ამით თვითონ ისარგებლონ. მე ვგონებ ამისთანა პირების წყალობა იყო ის, რასაც ჩვენ ვხედავდით მოსამართლეში თავ-და-პირველათ. ეხლა გაბედვით შეიძლება სთქვას კაცმა, რომ ამისთანა მეუყაითს და ბეჯითს მოსამართლეს მეორე ადგილას ვერ ნახავს კაცი ამ გუბერნიაში. უნაკლულო კაცი არსად არ არის და ზოგიერთი ნაკლულევანება ამასაც ექმნება, რასაკვირველია, მაგრამ მისი შრომა ფარავს ყველას. ვისურვებთ დიდხანს გაგრძელებულიყოს ეს წესები და ის გცევა, რაც დღეს არის ჩვენს სასამართლოში.

ნურავინ ნუ მოტყუვდება იმაში, რომ ხალხი ვერ შეიტყობს ვითომ კარგსა და ცუდსა. დარწმუნდით, ხალხი უფრო მალე გამოიცნობს კარგსა და ავს. მორაპნელებზე ბევრი ჭორებია თქმული; მაგრამ ეს ჭორები გამოგონებულია იმისთანა ვაჟ-ბატონებისაგან, რომელნიც ამ უეზდის არ არიან, მაგრამ ამ უეზდით გაკეთებულან და შთაუნთქავსთ ხალხის სიკეთე. მორაპნელებს ძლიერ სძულთ ის პირები, რომელნიც მათ უყურებენ როგორც ზულუსებს და თუ შეიძლება, რასაკვირველია, არ დააყრიან ხეირს. ამისათვის ყველას ურჩევთ, ვისაც საქმე აქვს ხალხთან: რაც შეიძლება კაცობრიულათ მოექცნენ ხალხს; გინებას და მუშტით ყბის მტვრევას თავი დაანებონ...

N.

საგაასო

უფ. გროზდოვს

ქუთ. სას. სასწ. ზედამხედველის თანაშემწეს

პასუხის გაცემისათვის გმადლობთ. თქვენ, როგორც ჰკავს არ მგვანებიხართ იმ ვაჟბატონებს, რომელთაც ერთი პირუტყვის ყურთა-სმენა აქვსთ და რასაც უნდა უწერდე, პასუხს არ გაგცემენ.

მაგრამ ვსწუხვარ, რომ თქვენი პასუხი თქვენ არ გამართლებს. უველაზე, რომ პასუხი მოგცეთ ჩვენი ლაპარაკი წყლის ნაყვას დაემსგავსება; ამისთვის ორიოდე სიტყვას მოგახსენებთ.

უოვლად-სამღვდელოს სიტყვები კარგათ ამტკიცებს იმას, რასაც მე ვსწერდი. თქვენ რა გითხრათ იმან და რა არა ბინაზე, ეს ჩვენთვის საჭირო არ არის; თქვენ ჯამაგირს ტყვილა ამცირებთ—ათას შმანეთზე მეტი გეძლევათ; ამასთან სარგებლობთ ოთახებით, შეშით, სანთლით და მოსამსახურეებით. მოსამსახურე, მართალია არ არის დანიშნული, მაგრამ როგორ სარგებლობენ სახელმწიფო ფულებით დაყენებულ მოსამსახურეებისაგან—ეს ჩვენ კარგათ ვიცით..

მარტო საზოგადო შაგირდების ბინა ვერ გააუმჯობესებს მოსწავლეების ზნეობას ხომ იცით—რა ამბები ხდება პანსიონებში. საუბედუროდ, ეხლა პანსიონის შაგირდები შედარებით უფრო ცუდი ზნეობის გამოდიან გარეთ მცხოვრებ შაგირდზე...

საქმე არც ზედამხედველების სიმრავლეშია; „შვიდი ძიძის ხელში ბავშს

თვალი წამოეთხარათ“ როგორღაცა არის ნათქვამი. საქმე გულით სამსახურზეა დამოკიდებული.

წინანდელი და ეხლანდელი ჩემი სიტყვებით თქვენ სრულებით არ გამცირებთ სხვა თქვენ ამხანაგებთან. თქვენ მაინც პირველ ადგილს გძლევთ სხვასთან.

და

ასოთ სამღერალი

ფასი 15 კაპ.

მსურველთ შეუძლიანთ [illegible] წიგნები მოითხოვოს გამომცემლისაგან ალოუბნის ეკკლესიიდამ.

(6—3)

ქუთაისის ქალაქის გამგეობისაგან

ქუთაისის ქალაქის გამგეობა ამით აცხადებს, რომ 1880—1883 წლებისათვის ხმოსნების (გლასნების) ამორჩევა დანიშნულია: პირველი კატეგორიის ამომრჩეველთათვის 16 დეკემბრისათვის, მეორე კატეგორიისათვის—18 დეკემბერს და მესამე კატეგორიისათვის—20 დეკემბერს.

ყველა ამომრჩეველს საკუთრით სახელდობრივ უწყება მოუვა ამ ამორჩევის თაობაზედ.

(3—1)

განცხადებანი

სოლოლაკზე, ამალლების ქუჩაზე, მელქო ონანოვის სახლში, ქვრივის ხავლონსკის სახლის გვერდით, № 105, არის **გასაქირავებელი სადგომი,** ოთხი ოთახი თავის კუხნით, სარდაფით და პატარა ბაღით.

ფასის შეტყობა შეიძლება აქვე სახლის-პატრონთან.

(1—1)

ვ. შავერდოვის გაზეთის სააგენტო

(Газетное Агентство В. Шавердова)

თ ფ ი ლ ი ს შ ი

(გოლოვინის პროსპექტი, შავერდოვის სახლებში)

იღებს: ხელის-მოწერას რედაქციის ფასით ყველა სატახტო ქალაქებისა, უცხო ქვეყნებისა და ადგილობრივ გაზეთებზე და ჟურნალებზე.

ხელის-მოწერა მიიღება იმ პირობით, რომელსაც რედაქციები აცხადებენ და იმ ვადით, რა ვადითაც გამომწერი ისურვებს.

ფულის შემოტანა ნაწილ-ნაწილად შეიძლება. უცხო ქვეყნისა და ოფიციალურ გამოცემების გამომწერთ სააგენტო გარდაახდევინებს მცირე კომისიის ფულს ფოჩტის ხარჯად. გაზეთის სააგენტო ხელის-მომწერს წარუდგენ რედაქციიდამ მიღებულს კვიტანციას ფულის შეტანის თაობაზედ.

ამ სააგენტოს საშუალებით გამოწერა გაზეთებისა და ჟურნალებისა განსაკუთრებით იმათთვის არის სასარგებლო, ვინც რამდენსამე გამოცემას ერთად დაიბარებს ხოლმე.

ქალაქს გარეშე მცხოვრებთა ამ ადრესით უნდა მომართონ სააგენტოს: Въ Тифлисъ. Въ Газетное Агентство В. Шавердова.

(3—3)

ამ დეკემბრის 15-ს გამოვა

საუკუნო კალენდარი

შედგენილი ალოუბნის მღვდლის გაბრიელ სოფრომიძისაგან

ფასი ათი შაური

ამას გარდა იბეჭდება და ამ მოკლე ანში გამოვა ამავე ავტორის ორი წიგნი:

სიზმრის ახსნა

ფასი 20 კაპ.

რკ. გზა.	დილ.		საღამ.		II კ.		III კ.	
თფილისი . .	9	21	5	18	მ	კაპ.	მ.	კაპ.
მცხეთა . . .	10	11	6	27	-	85	-	44
გორი. . . .	11	58	9	43	3		1	53
ხაშური . . .	1	29	11	57	4	73	2	42
სურამი . . .	1	44			4	90	2	61
ყვირილა . .	5	49			7	21	3	69
რიონი. . . .	6	57			8	44	4	31
სამტრედია .	7	51			9	66	4	93
ახალ-სენაკი	8	43			10	71	5	47
ფოთი. . . .	9	50			12	24	6	26
ფოთი	9	3						
ახალ-სენაკი.	10	14			1	53	-	78
სამტრედია .	11	5			2	61	1	33
რიონი . .	12	13			3	84	1	97
ყვირილა . .	1	18	ღამე.		5	3	2	56
სურამი . . .	5	12	1	10	7	34	3	74
ხაშური . . .	5	39	1	37	7	51	3	84
გორი	7	5	4	8	9	24	4	73
მცხეთა . .	8	50	6	59	11	39	5	82
თფილისი. .	9	31	7	56	12	24	6	26

ტელეგრაფი	მან	კაპ.
ოცი სიტყვა თფილისიდამ:		
კავკასიის აქეთა მხრის ყველა ქალაქებში	—	50
როსტოვს, ოდესას, მოსკოვს,	2	—
პეტერბურღს, ვარშავს	2	—
ოსმალეთში, შვეიცარიაში .	3	—
იტალიაში და საფრანგეთში .	3	50
ინგლისში.	3	75

ფოჩტა

ა) თფილისიდამ: სამზღვარ გარეთ, ქუთაისს, რუსეთს—ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და ხუთშ. ოზურ.—პარასკ. და ორშ. კახეთს—სამშ. და შაბ. ბ) ქუთაისიდამ: თფილისისა და ფოთისაკენ—ყოველ დღე კვირას გარდა. ოზურგეთს—ორშ. და პარასკ.

წიგნის გაგზავნა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ:	კაპ
ღია წიგნის	3
დაბეჭდილის (სამი მისხალი) .	7

მაზანდა	მან	კაპ
თფილისი 30 ნოემბ.	—	—
ფქვ. თეთ. ბანჯისა ფუთ.	2	50
ფქვ. წითელი . .	2	10
ქერი ფუთი . . .	1	40
ბამბა ერევნისა, ფუთი.	8	70
—ამერიკისა, ფუთი .	9	50
ბაჲენტილი ბამბა ფუთი.	10	70
მატყლი თუშური ფუთი.	7	80
—თარაქამისა ფუთი .	3	60
აბრეშუმი ნუხური სტ.	2	10
ქონი ფუთი . . .	5	30
ქონის სანთელი ფუთი.	7	40
სტეარინის სანთელი ფ.	11	40
ხორცი ძროხისა .ლიტრა	—	81
—ცხვრისა, ლიტრა . .	—	81
სპირტი ვედრო . .	4	50
შაქარი ბროც. ფუთ .	8	40
—ფხვნილი ფუთი .	5	70
ყავა რგვალი გრვ. .	—	65
ზეთი ქუნჯუთისა ფუთი.	13	50
თამბაქო საშუალო ფთ.	6	70

თფილისის სამკურნალო.

ერევნ. მეიდ., წინამძღვაროვ. სახლი:

ავათმყოფებს მიიღებენ ყოველ დღე დილის 8 საათიდამ 10-დინ.

ო რ შ ა ბ ა თ ს: ლისიცევი და ბარალევიჩი—შინაგ. ავათმყოფობის.

ს ა მ შ ა ბ ა თ ს: ვერმიშევი შინაგ. ავათმყოფ.; რეიხი—თვალის, ყურავლევი—ვენერიულის და კანისა; ბაბოვი—გულისა და შინაგ.

ო თ ხ შ ა ბ ა თს: ლისიცევი—შინაგ., ასტვაცატუროვი—ქალისა და ბავშვების ავათმყ.

ხ უ თ შ ა ბ ა თ ს: ვერმიშევი—შინაგ. ავათთმყ. და ყურავლევი—კანის და ვენერიულის.

პ ა რ ა ს კ ე ვ ს იქნებიან: ლისიცევი, შინაგ.; ასტვაცატუროვი—ვენერ. და კანის; ბაბაევი—გულისა და შინაგ. ავათმყოფ.

შ ა ბ ა თ ს: ვერმიშევი, შინაგ.; ყურავლევი.—ვენერ. და კანის, რეიხი—თვალის.

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 11 Декабрь 1879 г. Типографія Меликова ბ-რ-მც. ს. მელიქიშვილი. რედ. ს. მესხი